

BrabantStad Culturele Hoofdstad: De Kunst van het Samen Leven: mogelijke invulling	
Algemeen	
Naam voorstel	De Kunst van het Samen Leven; 2018Brabant Samen Culturele Hoofdstad
Investeringsdomein	Leefklimaat
Omschrijving	Het programma biedt een krachtige impuls aan de realisatie van de ambitie van de Agenda van Brabant als topkennis- en innovatieregio. Een sterke culturele infrastructuur vormt de basis voor een duurzame en profijtelijke interactie tussen de verstedelijkte gebieden onderling en met de meer landelijke delen van BrabantStad.
Wat is het beoogde resultaat?	De integrale ontwikkeling van de culturele infrastructuur is een onderscheidende vestigingsfactor voor bedrijven, bewoners en studenten, en bezoeken voor recreanten en toeristen aan de regio. Daarnaast versterkt het programma de internationale uitstraling en zichtbaarheid van de regio. De culturele mozaïekmetropool-aanpak van BrabantStad wordt een internationaal gewaardeerd voorbeeld van regionaal-urbane ontwikkeling.
Doelstelling en (beoogd) maatschappelijke effect	Het programma versterkt de stabiliteit en de aantrekkelijkheid van de Brabantse samenleving, geeft die een internationale uitstraling en verleidt daarmee tot investering in de regio door partijen van buiten Brabant. Het maatschappelijk effect zal gedurende de investeringsperiode jaarlijks aan een monitor worden onderworpen (uitgevoerd door UvT in samenwerking met o.a. het PON).
Relatie met Agenda van Brabant	
	De Agenda van Brabant gaat voor de toekomst van

Inhoudelijke focus	onze regio uit van een innovatie-gedreven economie in een demografisch veranderende samenleving. De creatieve en de culturele factor zijn bij die ontwikkeling in praktijk en literatuur erkende kwaliteiten.
Bijdrage aan inhoudelijke doelstellingen Agenda van Brabant	De Agenda kent creativiteit en aanpassingsvermogen van de Brabanders een onmisbare meerwaarde toe in de basis van economische groei. Deze competenties hangen rechtstreeks samen met de plaats die cultuur in de samenleving heeft. De Kunst van het Samen Leven wil die plaats versterken, door verbinding met o.a. economische en demografische ontwikkelingen. De Agenda wil verder sociale tradities verbinden met innovatieve kracht in nieuwe markten en sectoren. Dit betekent dat ons immaterieel cultureel erfgoed en de Brabantse identiteit zichtbaar en beleefbaar moeten zijn, én moeten worden uitgenodigd voor vertaling naar veranderende omstandigheden.
Rol en toegevoegde waarde provincie (maken we daadwerkelijk het verschil?)	Het bijzondere ruimtelijk en bestuurlijk karakter van het programma (regionale stedelijke samenwerking, verbinding kwaliteiten stad en platteland en daarmee ook profilering van kwaliteiten en kansen op het platteland) vraagt om initiatief van een partij met: -overzicht -focus op kracht en kansen in het niet-stedelijk gebied -commitment aan de belangen van alle steden -focus op het uitrollen van de kracht van de individuele steden over de hele regio. De enige partij die dit in onze regio kan bieden is de provincie.
Provinciaal belang	Het programma draagt bij aan de maatschappelijke veerkracht in de regio, creatieve impulsen aan de innovatie-gedreven economie en ruimtelijke ontwikkeling, en aan de internationale uitstraling van Brabant als kwaliteits- en succesvol woon-, werk-verblijfs- en vestigingsgebied. Daarmee speelt het programma een rol in de grote uitdagingen waar Brabant op de lange termijn voor staat.
(Boven)regionaal karakter	Het programma heeft als onderlegger het concept van de mozaïekmetropool BrabantStad. Daarmee heeft het per definitie al een regionaal karakter. De ambitie om in het kader van het programma Culturele Hoofdstad van Europa te worden verleent bovendien een internationaal karakter. Om deze

	ambitie kansrijk te laten zijn zal het programma een Europese relevantie aannemelijk moeten maken. Dit kan door de BrabantStad-aanpak te richten als voorbeeld van succesvolle regionale ontwikkeling met harmonie tussen hoogstedelijke en landelijke kwaliteit. Hierdoor kan het programma bovendien bijdragen aan een internationaal sterke concurrentiepositie van Brabant.
Afwegingskader en criteria	
Mate van synergie/integraliteit (met andere investeringsdomeinen investeringsstrategie)	Vanuit het investeringsdomein Leefklimaat beoogt het programma interactie en synergie met alle andere domeinen. • Kennis: het bereiken van 'innovatie in viervoud' door bijvoorbeeld combinatie van maak-traditie en high tech met cultuur en design. • Bereikbare regio: de internationale ambitie van het programma vraagt om versterking van bereikbaarheid vanuit andere regio's. • Brabants mozaïek: het mozaïek met zijn waardevolle, over en weer verrijkende contrasten vormt het ruimtelijk en mentaal stramien voor de Kunst van het Samen Leven. • Natuur en landschap: ook hier speelt het mozaïek (stedelijkheid-groene contramale) als onderlegger voor het programma een rol, en wil de Kunst van het Samen Leven/2018Brabant initiëren en reageren.
Waarom dient het voorstel aanspraak te maken op de investeringsgelden (i.p.v. reguliere provinciale middelen)?	Met het reguliere cultuurbeleid wordt een provinciale basisinfrastructuur in stand gehouden. Deze vormt samen met de stedelijke culturele basisvoorzieningen een basis van waaruit aan een programma ten behoeve van Culturele Hoofdstad van Europa kan worden gewerkt. Kandidaatstelling voor de titel culturele hoofdstad vraagt echter nadrukkelijk om meer. De kandidaatstelling wordt met de vijf BrabantStadpartners gezamenlijk voorbereid en vraagt van alle partners extra investeringen, bedoeld voor een gezamenlijk programma op weg naar en in 2018.
Wat is het beoogd structuurversterkend effect op een onderscheidende kwaliteit van Brabant?	De Kunst van het Samen Leven is een mix van onderscheidende kwaliteiten van Brabant op cultureel, economisch, ruimtelijk en sociaal vlak. Goed ontwikkeld en uitgevoerd wordt die mix zelf misschien wel de grootste onderscheidende kwaliteit van Brabant. Het programma levert een methode (een sterke cultuur als deeltjesversneller voor de andere domeinen) om al die kwaliteiten duurzaam en

	dus structureel te versterken.
Wat is het beoogd maatschappelijk en financieel multiplier-effect?	Het programma spreekt de Brabantse samenleving en infrastructuur met culturele interventies aan op zijn bestaande kansen en zwakheden, schept voorwaarden om die beter te benutten en geeft daarmee ruimte voor een opwaartse spiraal. Naast dit maatschappelijk effect, is er ook sprake van een financieel multiplier effect. De financiële inzet van de provincie wordt verdubbeld door de BrabantStad-steden. Verder worden ook bijdragen van het Rijk, Europa en bedrijfsleven verwacht.
Voor welk type financiële constructie wordt gekozen? (we subsidiëren niet, maar investeren bij voorkeur via (risicodragende) participatie, zoals bijvoorbeeld revolving funds, garantiefondsen, participatiefondsen, benefit sharing, PPS, etc.)	De financiële samenwerkingsconstructie met de steden moet nog worden uitgewerkt in een operationele tegenhanger van het (inhoudelijke) Koersdocument. Een deel van de middelen zal in elk geval geïnvesteerd moeten worden in een overkoepelende operationele organisatie.
In hoeverre en op welke wijze sluit voorstel aan op andere publieke (Regio, Rijk, Europa) en/of private agenda's?	De kandidatuur Europese Culturele Hoofdstad sluit aan bij de Europese agenda om de eenheid in diversiteit van (de betekenis van) cultuur in Europa zichtbaar en beleefbaar te maken. Als ondersteuning van de ontwikkeling van BrabantStad als mozaïekmetropool, sluit het programma aan bij de rijksagenda met BrabantStad als stedelijk netwerk en zoekt aansluiting bij agenda's in andere investeringsdomeinen (reconstructie, MIRT, structuurvisie, personen- en goederen vervoer 2020, innovatie-agenda's etc.)
Proces	
Wat is de voorgestelde aanpak/procedure/tijdslijn om het voorstel uit te voeren en welke 'mijlpalen' horen hierbij	•2010/2011: uitvoering provinciale bouwsteen Cultuur schept Ruimte, met toenemende richting naar nieuwe inhoudelijke koers •v.a. najaar 2010: continue doorontwikkeling inhoudelijke koers •najaar 2010: invulling financiële voorwaarden op provincieniveau •najaar 2010/voorjaar 2011: doorontwikkeling en herinrichting organisatiestructuur •voorjaar 2011: invulling financiële voorwaarden op stedelijk niveau •2011/2012: voorbereiding/afronding/indiening bidbook Europese Culturele Hoofdstad 2018 •vanaf 2012: uitvoering inhoudelijke koers met alle partners

	•najaar 2012: jury-beoordeling bidbook Europese Culturele Hoofdstad 2018 •najaar 2013: definitieve keuze jury ikv Europese Culturele Hoofdstad 2018 •eind 2013/begin 2014: formele aanwijzing Europese Culturele Hoofdstad 2018 •2014-2017: voorbereiding culturele hoofdstad-jaar •2018: BrabantStad Europese Culturele Hoofdstad •2019-2022: verankering erfenis 2018 (+ aanloop) in alle betrokken maatschappelijke en bestuurlijke domeinen. In het onverhoopte geval dat de aanwijzing Europese Culturele Hoofdstad niet op BrabantStad valt, vindt t.z.t. besluitvorming over een aangepast scenario plaats vanuit dezelfde uitgangspunten en met in principe dezelfde tijdshorizon.
Welke (publiek-private) partners zijn betrokken, wat is hun bijdrage en/of welke partnerschappen worden opgezet?	•Meebeslissers: Het bestuurlijk BrabantStad-partnerschap is evident •Meedenkers: De Brabantse kennisinstellingen, het culturele veld, vele segmenten van het maatschappelijk middenveld (BZW, KvK, ZLTO, Agro&Co, BOM, Brabants Landschap, Vereniging Kleine Kernen), andere overheden (Vereniging Brabantse gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat), regionale media •Meedoeners: Het culturele veld, andere initiatiefnemers uit het maatschappelijk middenveld, (organisaties van) het bedrijfsleven, de regionale creatieve industrie, toerismesector, onderwijsinstellingen/kennisinstituten: Met veel onderwijsinstellingen lopen partnerschappen, of worden die ontwikkeld: -UvT: o.a. ontwikkeling van een methode om de effecten van het programma te monitoren -De NHTV maakt koppelingen tussen onderwijsinstellingen en 2018Brabant-projecten Verder: opzet partnerschappen TU/e, m.n. op terreinen innovatie en stedenbouw, kunstvakopleidingen
Welke drie onafhankelijk experts zouden kwaliteit, haalbaarheid en aanpak van het voorstel kunnen beoordelen?	-prof. dr. Pieter Tordoir (economische geografie en planologie, Universiteit van Amsterdam; staf lid project Synergien, synergie in stedelijke netwerken) -Robert Palmer (Palmer/Rae Associates; voormalig

	directeur Glasgow 1990 en Brussel 2000; toonaangevend Europees expert op het terrein van Europese Culturele Hoofdstad) -Prof. Franco Bianchini (Universiteit van Leicester; projectleider onderzoek naar stedelijke vernieuwing en cultuur van de Raad van Europa; jurylid Europese Culturele Hoofdstad 2005/Cork
Wanneer is het project/programma klaar en wat is onze (financiële) ‘exit-strategie’ ?	Het programma loopt tot 2022. In de jaren vanaf 2018 zal het accent liggen op het verankeren van resultaten en inzichten bij de regionale partners en de Brabantse samenleving als geheel. Dit betekent dat de Kunst van het Samen Leven in 2022 een goed ontwikkeld en geïntegreerd bestanddeel van denken en doen op bestuurlijk en maatschappelijk vlak is. De inzet van onze reguliere middelen (en die van onze partners) zal dit verder dragen.